

DOMOLJUB

Iskajna vsak čestek. Cena mu je 4 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druga tuja država 6 K.) — Posamerno številko ne prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 32.

V Ljubljani, dne 9. avgusta 1917.

Leto XXX.

Pomenki.

Z revolucijo, pravite, prijatelj, da Vam reč ne gre v glavo. Zakaj ne bi bila dovoljena? Saj so jo sami državniški povelicevali, seveda, ko je bila na Ruskem.

Vidite, prijatelj, na državnike se ni zaresiti, državniki so čudni možje. Kar jim služi, to jim je dostikrat tudi prav, pa naj bo prav ali pa tudi ne. Zato jih pa Bog tudi tepe, ali pravzaprav vladarje in države tepe po njih, ker puste državnikom tako politiko.

Revolucija ni dovoljena, pa naj si bo na Ruskem ali pa v Nemčiji. Zakaj ne? Zato ne, ker je upor proti postavni oblasti.

V vsaki pravi družbi mora biti neka oblast in morajo biti neke postave. Res, da ljudje hrepenimo po svobodi, a ne bilo bi prave svobode, ko bi ne bilo postav. Ze stari pogan Ciceron je modro rekel: Postavam smo podložni, da bi mogli biti svobodni. Kam bi prišli, ko bi vsak vse smel? Skupno življenje bi sploh ne bilo mogoče. Ti bi njivo obsadil, sosed bi pa krompir pokopal; ti bi sadje negoval, sosed bi ga pa otrsela — ali bi mogla v miru živeti? Svobodni bi bili samo drzni in močni; krotki in slabotni bi pa bili pravi tlačani.

Prva postava v državi je pa ta, da mora biti nekdo, ki postave daje in izvaja. Nekdo mora imeti v državi oblast. Lahko je to eden, lahko jih je več, lahko je ljudstvo samo, a biti mora. In proti temu upor ni dovoljen. Če bi bil dovoljen upor proti temu, nobena postava ne bi imela nobene moči. Če se upremo proti prvi postavi, kaj so potem vse druge postave?

Kjer se revolucija prizna, tam more gospodovati samo še sila. Če se ne uklo-nimo postavni oblasti, ali se bomo sa-

movolji upornikov? Da, če se bomo hoteli ali marali, drugače pa ne. Če nam kaj ne bo všeč, bomo pa zopet začeli revolucijo. Ali ni Rusija zgled za to? Odstavili so carja, češ, da je bilo pod njim premalo svobode. Vrgli so ga z revolucijo. Od tedaj je revolucija pravica vseh. Eni pravijo: tako naj bo, drugi: ne tako, ampak tako! Miljukov je hotel vojsko naprej, revolucija ga je vrgla. Knez Lvov je hotel mir, a ne za vsako ceno, revolucija ga je vrgla. Kerenski hoče mir v državi, revolucija ga bo vrgla. Lenin se bojuje proti vsem in vsemu; delavci socialisti bi radi dobili vso moč; kmetje bi si radi razdelili vso zemljo. Vsak hoče svoje; vsak ukazuje, nikogar pa ni, ki bi ubogal. Na mejah države stoje sovražniki; polki pravijo: ne gremo več v vojsko. Ali ne bo take države konec, če ne vstane mož, ki bo s silo ukrotil upornike in jim »diktiral«, narekoval svojo voljo? mož-diktator?

Mimogrede bodi omenjeno, da se kaže tu tudi slaba stran demokracije. »Ljudstvo naj samo odločuje!« Da, a mora biti zavedno, razsodno in pošteno ljudstvo! Kjer odločujejo od strasti podžgane sebične tolpe, tam je konec demokracije — anarhija, nered, metež, nemir in prepir.

Revolucija je navadno večje hudo, kakor še tako slaba vlada, zato je treba z vlado potrpeti, četudi je slaba. To se pravi: ne kar molče gledati! Treba je porabiti vse postavne pomočnike in odločno zahtevati, da se postave pošteno izvajajo. Kjer je državni zbor, ima predvsem ta to pravico in dolžnost. A tudi svetovavci na dvorih morajo govoriti resnico in pravico. Dopovedati morajo, da je v kvar ljudstvu, državi in tudi vladarjem, če se oblast zlorablja ali slabo vlada. Dopovedati morajo vladarjem tudi to: Revolucija je

greh, toda če kljub vsem prošnjam in zahtevam za ljudstvo ni pravice, tedaj se je bati, da nazadnje tlačena jeza siloma izbruhne in se razdivja v revoluciji. Bog dopušča revolucije, da z njimi maščuje nespamet in krivice vladarjevi! Iz revolucije pa mora izrasti zopet nov red, ljudstvo mora zopet priznati nad seboj postavo in najprej prvo postavo, da ni mogoče mirno življenje v državi brez postavne oblasti.

Zakon o novi uredbi vzdrževalnine za dobo sedanje vojske.

(Piše deželni svetnik dr. Josip Dermastia.)

(Konec.)

Zakon o novi uredbi vzdrževalnine za dobo sedanje vojske, ki je bil sklenjen v državnem zboru dne 14. julija in ga je nato neizpremenjenega sprejela gosposka zbornica, je dobil Najvišje cesarsko potrjenje. Razglašen je bil pod št. 313 v državnem zakoniku in je stopil s 1. avgustom v veljavo.

Kje se je treba zglasiti za vzdrževalnino?

Prijaviti se je treba pri županstvu tiste občine, kjer prosilec vedno prebiva. Storitni more to ali v vojaško službo poklicana oseba, ali pa upravičenec sam oziroma njegov zastopnik: občina, v kateri ima upravičena oseba svoje redno bivališče, gospodarsko-pomožni uradi z javnim značajem, ali pa občekoristna društva, katerih član je v vojaško službo poklicana oseba.

Katerim osebam za povišek vzdrževalnine ni treba posebej prositi?

Obenem z novim zakonom je bila razglašena naredba ministra, za deželno brambo z dne 27. julija t. l. državnega zakonika št. 314, ki omogočuje hitro odmero in nakazilo vzdrževalnine.

Ponavedeni naredbi se za koneskim ženam in zakonskim otrokom, ki so že doslej uživali vzdrževalnino, ni treba posebej prijaviti, da se jim poviša vzdrževalnina.

Naredba namreč določa, da morajo izplačujoče blagajne — to so zlasti davkarije — zakonskim ženam v vojaško službo poklicanih oseb dosedanjo vzdrževalnino brezpogojno in brez vsake prijave — torej uradoma — zvišati na znesek, ki ga določa novi zakon, in zvišano vzdrževalnino od 16. avgusta dalje izplačevati in sicer za čas od 1. avgusta dalje.

Istotako se mora dosedanja vzdrževalnina brez posebne prijave, uradoma zvišati onim upravičencem, ki so z vpoklicancem neposredno pred nastopom vojne službe živeli v skupnem gospodarstvu.

Ako izplačujoči blagajni ni znano, ali če upravičena oseba verjetno ne more izkazati, da je z vpoklicancem živela neposredno pred nastopom vojne službovanja v skupnem gospodarstvu, izplača se povišek vzdrževalnine šele po odmeri, ki jo uradoma izvrši tozadevna komisija. V takem slučaju dobi upravičena oseba zaenkrat izplačano samo dosedanjo vzdrževalnino, povšek se bo pa izplačal za dobo od 1. avgusta nazaj po izvršeni odmeri komisije.

Da se upravičene osebe temu izognejo in dobe prepotrebni povšek vzdrževalnine čimprej, se jim svetuje, naj takoj zaprosijo pri občinskih in župnijskih uradih za uradna potrdila, da so z vpoklicancem neposredno pred odhodom živeli v skupnem gospodarstvu. Ta potrdila naj upravičene osebe predlože izplačujočemu davčnemu uradniku, da se takoj odmeri in izplača vzdrževalnina v zvišanem znesku.

Tudi ostalim upravičencem, ki so dosedaj uživali vzdrževalnino, se bo povšek izplačal potem, ko ga bo komisija za preživljanje uradno odmerila. Posebne prijave torej tudi tukaj ni treba.

Katero osebo morajo zvišano vzdrževalnino posebej prositi?

Osebam, ki so z vpoklicancem neposredno pred odhodom v vojno službo same v skupnem gospodarstvu živeli in so za delo nesposobne, pristoja po novem zakonu vzdrževalnina v dvojni izmeri. Take vrste upravičencem se izplača vzdrževalnina takoj samo v enkratni izmeri. Še enkratna vzdrževalnina se pa upravičencem od komisije

za preživljanje nakaže samo na posebno prijavo.

Mati, ki je s svojim sinom pred vpoklicem v skupnem gospodarstvu sama živela in je za delo nesposobna, ima pravico do vzdrževalnine v dvojni izmeri. Zvišana vzdrževalnina v enkratni izmeri se ji takoj brez posebne prijave izplača. Da dobi vzdrževalnino še v enkratni izmeri, mora zahtevo posebej prijaviti, nakar odločuje komisija. Svetuje se, da se prošnji za nakazilo vzdrževalnine v dvojni izmeri priloži zdravniško spričalo o nezmožnosti za delo, ali naj nezmožnost za delo potrdi vsaj občinski in župnijski urad. Vsled takega potrdila so druge poizvedbe komisije nepotrebne in se nakazilo tem hitreje izvrši. Samoobsebi je umevno, da morajo osebe, ki dosedaj vzdrževalnino še niso bile deležne, svojo pravico do vzdrževalnine posebej prijaviti.

Pozor na plačilne pole.

Izplačujoče blagajne bodo odmerjale povšek na podlagi uradnih spisov, ki jih že imajo. Neštetokrat bodo pa potrebovale tudi plačilnih pol, ki jih imajo stranke v rokah, in jih bodo radi tega pri prvem izplačilu obdržale.

Stranke bodo prejele od blagajnice potrdila za pobrane plačilne pole, ki naj jih prav skrbno shranijo in jih s seboj prineso ob prvem prihodnjem izplačilnem dnevu, t. j. sredi avgusta, ker le na podstavi teh potrdil bodo dobile vrnjene plačilne pole z nakazano višjo vzdrževalnino.

Kdo odloča o pravici do vzdrževalnice?

Da odločijo o pravici ter da nakažejo ali ustavijo vzdrževalnino, za to so poklicane okrajne in deželne komisije za preživljanje.

Dosedanja sestava teh okrajnih komisij se v toliko izpremeni, da se jim pritegneta še dva zastopnika ljudstva, ki ju imenuje deželna vlada. Poslednja dva člana morata biti pripadnika onega stanu, ki je v okraju, v katerem deluje komisija, najbolj zastopan.

Kako odločuje komisija?

Ako komisija o resničnosti prosilčevega utemeljevanja ni prepričana, mora sama poizvedovati. Ako se nove poizvedbe ne strinjajo s podatki, ki jih je naštel stranka, mora komisija stranko pozvati, naj da potrebna pojasnila in navede protidokaze.

Vsakemu prosilcu se radi tega svetuje, da se na poziv komisije v lastno korist vselej pametno, pravilno in razumno izjavi. Če stranka vkljub pozivu komisije to opusti in ne da potrebnih pojasnil, bo komisija prošnjo za vzdrževalnino zavrnela.

Komisija sme o vprašanju, če je preživljanje za vzdrževalnino proseče osebe ogroženo, določati šele potem, ko je vse za presojo tega vprašanja merodajne okolnosti uradno ugotovila. V odločbah, s katerimi se prošnje za vzdrževalnino odklanjajo, morajo biti navedene vse za zavrnitev merodajne okolnosti.

Dosedaj se je v odločbi, s katero se je vzdrževalnina odklonila, kratko izreklo, da se vzdrževalnina ne prizna, ker prosilčevu preživljanje ni ogroženo oziroma ni v nevarnosti. Po novi postavi so pa komisije dolžne v odločbi navesti vse okolnosti, na podlagi katerih so prišle do prepričanja, da preživljanje prosilčevu ni v nevarnosti.

Ali je dopusten priziv proti odločbi okrajne komisije?

Proti odločbi okrajne komisije je dopusten priziv na deželno komisijo za preživljanje in sicer v roku 60 dni, ko se je dostavila odločba.

Odločba deželne komisije za preživljanje je končno veljavna; zoper to odločbo ni več pritožbe na višjo oblast.

Pač pa je dopustna zoper odločbo deželne komisije pritožba na c. kr. upravno sodišče na Dunaju, če se smatra prosilec po odločbi v svoji pravici do vzdrževalnine prizadet. Z razsodbo potem izreče upravno sodišče, da se pritožba kot neutemeljena zavrne ali pa da se odločba kot zakonito neutemeljena ali vsled pomanjkljivega postopanja razveljavi. Vsled takega sodbenega izreka mora komisija vnovič preiskati in odločevati.

Komisije morajo v svojih odločbah izrečno navesti, če je prosilcu dopustna pritožba, v kolikem času in kam.

Ako se zoper pravokrepno odločbo napravi predočba, ki vsebuje nove dejanske okolnosti ali dokazilne predloge, mora komisija vedno navedeno dejansko stanje nanovo preiskati in potem izdati novo razsodbo.

V pojasnilo naj služi nastopni primer:

V svoji prošnji za vzdrževalnino navaja sestra, da jo je nje brat pred vpoklicem podpiral in sicer tedensko po 6 K. Okrajna komisija prošnjo zavrne, ker sestra tega nikakor ne more dokazati. Zoper odločbo okrajne komisije se sestra niti ne pritoži, ker sama vidi, da tega ne more dokazati. Ker sestra zoper odločbo okrajne komisije ne vloži v roku 60 dni pritožbe, postane odločba pravokrepna. Potem ko je postala odločba okrajne komisije pravokrepna in pritožba na deželno komisijo ni več dopustna, izve sestra za osebo, ki ve in je tudi videla, da je vpoklicani brat dajal sestri podporo v navedenem znesku. Sestra napravi predočbo zoper že pravokrepno odločbo okrajne komisije. V vlogi navede, da je izvedela za pričo, ki bo potrdila, da jo je brat pred vpoklicem podpiral. Okrajna komisija je dolžna predlagano novo pričo zaslišati in, če ta priča potrdi, da je brat sestro pred vpoklicem podpiral, se izda nova odločba, s katero se sestri prizna vzdrževalnina.

Ali je treba vloge na komisijo za preživljanje kolekovati?

Vse za izvršitev tega zakona potrebne vloge, priloge in prejemna potrdila uživajo kolkovno in pristojbinsko prostost ter prostost poštnine. Prav

teko so pomočki, ki so morda potrebni za dokazovanje pravice do vzdrževalnice, ako služijo samo za ta namen, pogojno kolka in pristojbine prosti.

Koliko časa bo veljal novi zakon?

Zakon je stopil v veljavo dne 1. avgusta 1917 in bo veljal za ves čas sedanje svetovne vojske do dokončane demobilizacije.

Novi zakon je sicer zelo dober in v veliki meri ustreza pravičnosti, vendar mu ne želimo, da bi dolgo ostal v veljavi. Ljubi Bog daj, da bi se nesrečna vojska čimprej končala.

Pregled po svetu.

O praškem posvetovanju se je po listih toliko pisalo. Kaj pa je posebnega na tem nameravanem posvetu in odkod nespriaznum med Čehi in zastopnikom »Jugoslovanskega kluba«? . . . Skupno zborovanje bi imelo biti zaradi bodoče spremembe avstrijske ustave. Kot zastopnika Jugoslovanov sta bila od veljavnih Čehov povabljeni poslanca dr. Korošec in dr. Krek, ki sta dne 24. julija res tudi odpotovala v Prago. Ko sta pa dospela tja, sta češkoagrarna lista »Večer« in »Venkov« jugoslovanska zastopnika zelo nekusno pozdravila, češ, da sta vladna agenta. Dr. Korošec in dr. Krek sta nato izjavila, da obžalujeta in obsojata nevljudni sprejem ter sta odpotovala iz Prage. Posvetovanje je vsled tega odpadlo. Nekateri češke stranke, zlasti narodni radikalci in agrarci, so proti temu, da bi se avstrijska ustava spremenila potom državnega zbora, ampak hočejo, da se češko vprašanje reši ali v češkem deželnem zboru ali pa ob priliki mirovni pogajanj. Zaradi tega so proti udeležbi. Treznejše misleči Čehi, posebno krščanski socialci in socialni demokrati, pa so za to, da se notranja preureditev Avstrije izvrši potom državnega zbora.

Nezadovoljnost. Skoraj vsi slovenski politični listi zadnji čas ostro prijemajo štajerskega cesarskega namestnika grofa Claryja. Med drugim mu očitajo, da se ob začetku vojske ni nič zavzel za po nedolžnem preganjane Slovence, da zapostavlja slovensko ljudstvo, da se še ni naučil nič slovenščine in da je največ kriv da se na štajerskem, posebno v slovenskem delu dežele, rekvirira živina, žito in drugi prideški z vsobrezobzornostjo. Vse to je baje prišlo na uho najvišjih krogov. Nekateri vedo, da bodo v kratkem odpoklicani razni cesarski namestniki, ki so se izkazali ali za nesposobne ali pa za nevredne zaupanja prebivalstva. Odpoklicana bosta baje tudi štajerski in troškaški namestnik.

Pogajanja za ministrske stolce. Jeseni homo imeli baje ministrstvo, v katerem bo zbranih 17 mož. Ministrski predsednik bi ostal Seidler, n e n e m s k i narodi bi dobili 6 parlamentarnih

ministrov (Čehi dva, Poljaki dva, Jugoslovani enega, Romani enega), — tako sodijo sedaj. Jugoslovanom ponujajo novo prometno ali pa krajansko ministrstvo.

Teško delo ima sedaj ministrski predsednik dr. pl. Seidler. Zveržiti je nameraval parlamentarno ministrstvo, toda ne gre pa ne gre. Jugoslovani se drže rezervirano in vztrajajo pri svojih zahtevah z dne 30. maja. Nemška krščansko-socialna zveza je imela 2. avgusta na Dunaju sejo, pri kateri je bil sprejet sklep, da je stranka sicer pripravljena podpirati vladu, a v ministrstvo ne more vstopiti. Če se bo Seidler zastoj trudil, bomo dobili uradniško ministrstvo, ki se bo od današnjega razlikovalo v toliko, da bodo sedanji voditelji ministrstev postali pravi ministri.

V vednost sovražnikom. Naš minister za vnanje zadeve, grof Czernin, je sprejel 28. julija časnikarje. Poudarjal je, da je Avstrija sedaj v ugodnem vojaškem položaju, nato pa je govoril o splošnih političnih razmerah, zlasti glede mirovni pogojev in načel. Rekel je med drugim: »Kar mi želimo, je znano. Med Dunajem in Berlinom ni nobenega nesoglasja. Nam gre za časten mir in da se doseže trajna sprava med narodi. Če se ententa na tem temelju noče pogajati, bomo nadaljevali boj do skrajnosti. Vseeno mi je, če se ta izjava tolmači kot izjava slabosti ali pa moči. Pamet in nrvnost se upirata, da bi se nadaljevala vojska; že danes je nadaljevanje vojske nezmisljivo. Prepričan sem, da nas ne bo sporazum nikdar porazil. Ker v naši obrambni postojanki ne mislimo uničiti sovražnika, se mora ta vojska prej ali slej končati s sporazumnim mirom. Nadaljnje žrtve in trpljenje je popolnoma brez smotra. Korist človeštva zahteva, da se prej koprej doseže mir.«

Svetovna vojska.

Glavno mesto Bukovine — Črno-nice — zopet naše. Hrvatske čete vkorakale v mesto. Zmagoviti pohod naših čet v Galleiji in Bukovini. Naša zemlja skoraj vsa prosta sovražnikov. — Rusi se neprestano umikajo. — Romunski napad v Karpatih zastoj. — Pred novimi italijanskimi napadi. — Angleška ofenziva v Flandriji oslabiljena. — Letalec nad Polo.

PO TREH LETIH.

Na razvalinah jeruzalemskega mesta je jokál Jeremija: »Kako samotno stoji mesto, sicer polno ljudstva . . . Vse njeno ljudstvo zdihuje in išče kruha; — zadnje dni je nastala v mestu taka lakota, — da so dali vse svoje dragocenosti za jed, da bi se poživili. — Otroci in dojenčki koprnijo po cestah. Svojim materam so rekli: »Kje je kruh?« ko so kakor ranjeni omedlevali po mestnih ulicah, ko so v naročji svojih

mater izdihali svoje duše — »To je podobna gorja, ki ga je rodila triletna vojska. Ljudstva zdihujejo in iščejo kruha; — otroci izprašujejo tudi danes svoje matere: »Kje je kruh?« in omedlujejo po mestnih ulicah.

Zadnje dni so prinesli časopisi statistiko sovražnih izgub. Kakor cenijo, so izgubili Rusi do 1. julija 1917 devet milijonov petstotisoč mož, Francozi štiri milijone in štiristotisoč, Italijani milijon šeststotisoč, Belgija 240.000 mož, Srbi pol milijona, Rumuni 300.000 mož. Skupne izgube naših sovražnikov znašajo 18 milijonov. To je toliko ljudi, kolikor jih imajo skupaj kraljevstva: Dansko, Norveško, Švedsko in Holandija. Sovražne krogle so seveda tudi zadevale: — tudi naše izgube niso majhne.

Uničena mesta, porušene vasi, potep-tana polja, razbito orodje, vrednost milijard in milijard, številke, ki si jih ni mogoče predstavljati. Osrednje države so v teh treh letih samo zaplenile 12.156 topov, 8352 strojnih pušk, 1.655.805 pušk, 10.640 municijskih voz, 3216 topovskih voz, 5 milijonov topovskih krogelj in neštevilno drugega materiala. In vsi vemo, da so tudi sovražniki nam nekaj zaplenili —! In koliko orožja je bilo uničenega!

Vojni stroški entente v treh letih znašajo okrog 258 milijard, osrednje države so izdale za vojsko okrog 107 milijard.

Ni ga bilo, ki bi bil pred tremi leti kaj takega pričakoval!

V začetku vojske — kakšno navdušenje ponekod za vojsko, — ker svet ni vedel, kaj je vojska. Francoski narod je plaval v navdušenju, da iztrga Nemcem Alzacijo in Lotaringijo. — Danes isti narod vojsko kolne. Italijansko zapeljano ljudstvo je zahtevalo pohod proti Avstriji — danes si razočarano želi miru. Ni ga naroda v Evropi, ki bi ne koprnel po miru in vendar miru še ni!

Če je v začetku vojske kdo opozarjal, da so vsi narodi bratje med seboj, je bil v nevarnosti, da bo kot izdajalec ustreljen. Angleži so klicali Boga, naj stare Nemčijo, Nemci so pisali: »Bog kaznuj Anglijo!«. Danes v strelskih jarkih ni slišati več teh klicev, narodno sovraštvo se je onemoglo umaknilo bridkemu spoznanju, da je vojska kazen in nesreča za vse narode. Mišljenje milijonov se je izpremenilo. In vendar miru še ni. —

Par sto ljudi, ki se boje odgovornosti, če pridejo praznih rok iz vojske, par sto ljudi, ki niso okusili gorja vojske, pač pa uživajo dobiček od nje — le ti še nočejo miru. Na te bo padla strašna odgovornost. Hvala Bogu, da v Avstriji odgovorni može, v prvi vrsti cesar sam, v resnici delajo za mir; toda žalibog v Avstriji sama ne more izvit iz železnega objema krave vojske.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Znaki ofenzive se že zopet kažejo na italijanskem bojišču. Vse se nekam živahno giblje in napeto pričakuje, kdaj bo zopet iznova zavihrala grozna nevihta. Pri Gorici se je že razvila topovska bitka. Italijani zelo močno obstreljujejo Sveto Goro, Vodice in goro sv. Gabrijele. V boj je poseglo že najtežje topništvo. Oboje-stranske patrolje se zelo živahno gibljejo. Na

Rombonu je neka avstrijska patrolja udrila v sovražno postojanko, jo razrušila in se vrnila z nekaj ujetniki.

Italijanski letalci nad Polo. V noči od 2. do 3. avgusta je priletelo nad Polo kakih 16 do 20 sovražnih letalcev, ki so vrgli krog 80 bomb na mesto in pristanišče. Napravili so precej škode na privatnih hišah, ubita sta bila 2 civilista, 12 jih je bilo pa ranjenih. Vojaške stavbe niso posebno trpele. Zadeta je bila mornariška bolnišnica in pokopališče. — Drugo noč je prišla nova skupina sovražnih zrakoplovov, ki se zmetali proti mestu do 100 bomb.

RUSKO-ROMUNSKO BOJIŠČE.

Osvobodjena Galicija. Na gališkem bojišču so naše čete pretečeni teden čistile domačo zemljo in podile zadnje ostanke sovražnika čez mejo. Rusi so se držali še v kotu med Zbručom in Dnjestrom. Njih kompanije so se tu trdovratno upirale in so celo s protinapadi skušale obdržati ta kot. Toda naše čete so jih vedno potiskale

ske, Bukovine in Romunije — potiskajo naši oddelki sovražnika nazaj že na romunskih tleh, tako najbrž ne bo trajalo mnogo dni, ko tudi iz Bukovine izgine zadnji sovražnik.

Črnovice osvobodjene. Naše armade, ki so prodirale od Dnjestra in ob Prutu, so zadele pred Črnovicami na srdit ruski odpor. Rusi so hoteli drago prodati glavno mesto Bukovine, pa so tudi sami drago plačali svoj odpor. Ruski ujetniki pripovedujejo, da je Kerenski, ruski vojni minister, strogo zapovedal, da se mora glavno mesto Bukovine držati za vsako ceno. Posebno romunska vlada je zahtevala, da se Bukovina ne sme popustiti; Romuni so namreč dobili v roko upravo Bukovine, o kateri sanjajo, da jo dobe po vojski. Pred Črnovicami se je tako razvila silna bitka. Zapadno, na višinah desnega brega Pruta so se Rusi močno utrdili. Okrog 14 divizij je rusko vojno vodstvo razvrstilo med Prutom in Dnjestrom, med temi tudi romunske čete. Najprej se je vnel srdit to-

Opustošenje v Galiciji. Rusi na svojem umikanju požigajo, pustošijo in plenijo. Mesti Halič in Kaluž sta uničeni in v razvalinah; ljudem so kozaki pobrali denar in blago. Stanislavov je silno trpel, nad tretjino mesta je porušenega. Mesta Kolo-meja, Nadvorna, Horodenka so med ruskim umikanjem silno trpele.

Romunska ofenziva v Karpatih ne more naprej. Po prvih uspehih romunske ofenzive, o katerih smo poročali zadnjič, se je našemu vojnemu vodstvu posrečilo, zajezi naval na karpatskih grebenih ob izviri Putne in Casinu. Pretečeni teden so Romuni neprestano napadali naše postojanke, toda uspeha niso dosegli nobenega; vsi njihovi napadi so bili krvavo odbiti.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

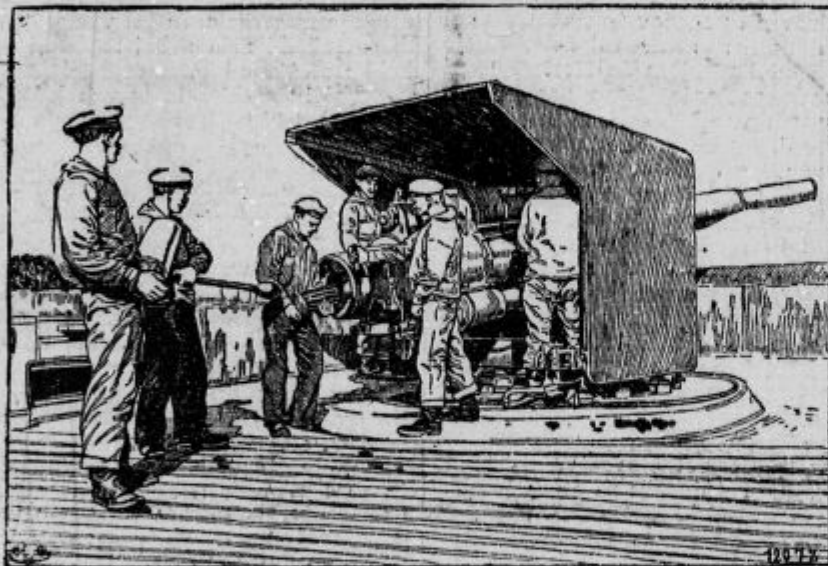
Ustavljena ofenziva. Angleško-francoska ofenziva sovražnikom ni prinesla zaželjenega uspeha. V velikanskem navalu so sovražniki vrgli v boj 31. julija 14 divizij. Za pehoto sta bili pripravljene dve konjeniški diviziji, da bi udrla skozi vrzel med Nemce, ako bi bežali. Pred vsako divizijo v prvi vrsti je delalo pot 8 fankov — velikanskih oklopnih avtomobilov, — pred vsako divizijo druge napadalne vrste naj bi 4 tanki podpirali prodiranje pehote. Večino teh nestvorov so pokončale nemške granate, ki so razbile tudi napadalne valove sovražne pehote. Vendar se je velikanskim sovražnim masam posrečilo, da so prodrle nekaj kilometrov čez nemške postojanke, ki so bile popolnoma razbite. V prostoru nemških postojank so nudili nemškimi vojakom nekoliko kritja le veliki lijaki, ki so jih izkopale sovražne granate. Za te lijake so se vneli krvavi približni boji; razredčene nemške čete so se merale umikati. Tu so posegle v boj nemške rezerve, ki so potisnile sovražnika zopet nazaj in ustavile njegovo prodiranje. Prvi napad se torej sovražniku ni posrečil. Drugi dan so Angleži zopet napadli, toda dosegli niso ničesar, pač pa so zopet izgubili nekaj ozemlja, ki so ga prejšnji dan osvojili. Ko so Nemci potisnili Angleže nazaj, so prišli na prostor, kjer so se bili boji prejšnji dan. Tu so se jim nudili strašni prizori. Vse polje je bilo posojano z angleškimi mrličji. Angleži sami priznavajo, da so skrite nemške strojne puške v njihovih vrstah uničevalno delovale.

V Champagni so hoteli Francozi z napadi podpirati ofenzivo v Flandriji. Tudi pri Soissonsu so vprizorili več napadov, toda zadeli so na tak nemški odpor, da so bili vsi njihovi napadi krvavo strti.

Tedenske novice.

Čast duhovnega svetnika je podeljena župniku na Suhorju g. Jakobu Pavlovčiču.

Zlata maša. Petdesetletnico mašništva je praznoval 3. avgusta zaslužni redovnik-frančiškan, znani slovenski jezikoslovec P. Stanislav Škrabec, dolgoletni urednik »Cvetja z vrhov sv. Frančiška«, goriški konzistori-

Ladijski top na obrežju Flandrije.

nazaj, jih vrgle čez mejo in udrle že na rusko stran. Rusi drže od Galicije le še ozki pas zemlje pri Brodih in Zbaražu.

Boj za Bukovino. Od severa, vzhoda in od juga so zavezniške čete z žilavo vztrajnostjo pritiskale na Ruse in jih naglne od vseh strani na prostor pri Črnovicah, Seretu in Radaucu. Od Dnjestra proti jugu in na obeh straneh Pruta so zavezniški nevzdržno prodirali. Karpatske čete so imele najtežavnejše stališče. Po slabih cestah in gorovju so morale potiskati Ruse ob reki Sučava in Moldava v dolino. Rusi so se v raznih soteskah ustavljali in se srdito branili. Korak za korakom so jim morali naši iztrgati. Ker se je pa zrušil ruski odpor v severni Bukovini, se je morala umikati tudi karpatska ruska fronta, ker bi prišla v nevarnost, da jo naši odrežejo in tako je bilo delo našim karpatskim četam zelo olajšano. Prodrle so že iz gorovja v dolino, v bližino Sereta in Radauca. Ob Moldavi so vzeli naši Kimpolung in potiskajo Ruse proti Sučavi. Tudi v gorovju ob meji treh dežel — Ogr-

povski dvoboj pred vrati glavnega mesta Bukovine, nato so pa junaški Hrvatje naskočili številno močnejšega nasprotnika in ga vrgli nazaj. Rusi so se zopet ustavili tik pred Črnovicami; toda Hrvatje so jim za petami in jih zopet vržejo iz njih postojank. Goreče vasi okrog Črnovic so naznanjale rusko umikanje; tudi mesto samo je gorelo na več krajih. 3. avgusta zjutraj je vkorakala avstrijska armada — na čelu hrvatske čete — s svojim poveljnikom nadvojvodom Jožefom v Črnovice. V mestu je zavladalo velikansko navdušenje. Od Črnovic dalje proti jugu in proti vzhodu zasledujejo naše čete bežeče Ruse. Južno Dnjestra in vzhodno Črnovic stoji že naši oddelki na ruskih tleh in če se Rusom ne posreči v kratkem zajezi avstro-nemške povodnji, se bodo kmalu razlile zavezniške čete v Besarabijo in v romunsko Moldavijo, vsled česar pride v nevarnost vsa rusko-romunska armada v Moldaviji. To Romuni že slutijo, zato hite že velike trume beguncev iz Romunije na Rusko.

jalni svetnik. Rojen je bil v Ribnici dne 7. januarja 1844. — Dne 5. avgusta je obhaja 50 letni mašniški jubilej starostnega novomeškega kapitlja kanonik Janez Ev. Virant. Še na mnoga leta!

Za stolnega prošta v Mariboru je bil 1. avgusta umeščen g. dr. Martin Matek, stolni kanonik in ravnatelj škofijske pisarne.

Zvonove — zadnje — so jeli snemati iz ljubljanskih zvonikov.

Spremembe pri sodišču. Deželno-sodni svetnik je postal okrajni sodnik dr. Metod Dolenc. Okraj. sodnik in sod. načelnik v Višnji gori dr. Francišek Peitler je imenovan za deželno-sodnega svetnika na svojem mestu. — Okrajni sodniki so postali Jožef Janša v Kamniku, Peter Keržič v Postojni, dr. Pavel Skaberne v Ljubljani in dr. Francišek Vidovič v Krškem. — Okrajni sodnik dr. S. Hrašovec v Novem mestu je postal deželno-sodni svetnik, prav tako dr. Fr. Mohorič v Ljubljani. — Imenovani so za okrajne sodnike: H. Deu v Kočevju, dr. J. Hitzelberger v Metliki, Fr. Kusel v Žužemberku, J. Lenart v Ljubljani in Rud. Potočnik v Idriji.

Primarij dr. A. Botteri je nastopil svojo službo na oddelku za očne bolezni v deželni bolnišnici v Ljubljani.

Prememba posesti. »Zadružna centrala« v Ljubljani je kupila trinadstropno novo hišo Karla Počivalnika nasproti hotela »Union«. Kupljena so tudi stranska poslopja z vrtom. V nove prostore se preseli z novembarskim terminom.

Grodje že zobljejo tudi po Ljubljani, a privoščiti si ga more le petičnik, ki se mu denarja škoda ne zdi, kajti v tem času je to sadje slano, — in kislo obenem. Slano bo pa tudi pozneje.

Premalo mokrote. Pretekli teden je huda vročina s suhim vetrom zemljo močno izsušila. Nova setev je vzkliła, a se ne more razvijati. V Beli Krajini so imeli deloma v senci do 31° C gorkote. Kulpa se je razgrela do 28° C. Hladilen in pohleven dežek bi silno dobro storil.

Ogenj. Dve hiši in sedem gospodarskih poslopj je pogorelo 25. julija v Velikih Brusnicah; uničena je vsa hišna oprava, obleka, orodje in tudi precej živčaja. Zažgal je štiriletan fantiček. — Istega dne je v vasi Gradišče, občina Litija, trem gospodarjem pogorelo vse — razen živine. Eden pogorelec je vojak, drugi invalid, tretji pa v ruskem ujetništvu.

Vojaške novice.

Najvišje priznanje. Armadni poveljnik Bohm-Ermolli je prejel od cesarja najvišje vojno odlikovanje: komanderni križec Marije Terezije, ker se je njegovi armadni skupini posrečilo predreti rusko fronto in osvoboditi Galicijo. Načelnik njegovega generalnega štaba Bardolf je dobil veliki križ Franc Jožefovega reda z meči in vojnim okraskom.

Ponovna prebiranja letnikov 1899, 1898 in 1897. V času od 3. do 22. septembra t. l. se bodo zopet vršila naknadna prebiranja črnovojniških zavezancev, rojenih v letih 1899, 1898 in 1897. Vsi črnovojniški zavezanci omenjenih letnikov se morajo zglasiti pri svojem županstvu med 6. in 11. avgustom. Kraj, dan in ura ponovnih prebiranj bo razvidna pri vsakem županstvu. Izvzeti od teh prebiranj so samo tisti črnovojniški zavezanci, ki so pravilno oproščeni, ali ki so bili po 30. aprilu 1917 superarbitrirani, ali kot nesposobni za črnovojniško službo z orožjem odpuščeni iz črnovojniške službe, nadalje tisti, ki so za vsako črnovojniško službo očitno nesposobni, kot bebeci, gluhonemi, na obeh očeh oslepel, umobolni in katerim manjka ena noga ali roka.

Oproščenci pozvani v službo. Čuje se, da nameravajo poklicati pod orožje vse oproščence do 36. leta. Kdor pri zdravniški preiskavi ne bo sposoben za službo z orožjem, bo prideljen pomožnim uradom.

Tudi župani? Na Štajerskem je ba-je že vse pripravljeno, da bodo poklicani v vojno službovanje tudi župani, ki so sposobni za to, ali pa so bili doslej oproščeni.

Odlikovanje. Četovodja Franc Zvegelj je bil dne 26. junija 1917 odlikovan s hrabrostno svetinjo I. razreda za požrtvovalno obnašanje pred sovražnikom na tirolski fronti. Ta gorenjski »cesarjevičev« junak je doma iz Kurjevsi pri Jesenicah. Znana mu je soška fronta, saj se je boril na Oslavju, Sabotinu, Podgori in pri Sv. Mihaelu, kjer je svoječasno zaslužil malo »srebrno«. Tudi proti Rusom se je že vojskoval. Sovražna ruska krogla mu je prebila hrabra prsa, ali okreval je popolnoma in sedaj se odlikuje na Tirolskem.

Vojno dušno pastirstvo bosta izvrševala g. Leopold Erzín, kaplan v Preserju, ki je zopet vpoklican, in g. Josip Poje, kaplan na Brezovici.

Zmagovito prodiranje naših čet, ki so ob južni Bukovini prestopile že na romunsko zemljo, vpliva kaj močno na naše sovražnike na zahodu. — Romunska vlada jo je pobrisala iz Jaša v Rusijo. — Rusi so izgubili v zadnjih 14dnevnih bitkah 390.000 mož.

Vojak pred znamenjem. S svinčnikom nam je narisal korp. Drinovec Fr. vojaka, klečečega pred Marijinim znamenjem. Okrašen s srebrno svetinjo prosi junak nadaljnega Marijinega varstva. (»Domoljubova« vojna razstava se stalno množi.) — Podpisani so in pošiljajo mnogo pozdravov vsem Gorenjcem s Krasa: Čamerik Fr., Lipar Jos., Drinovec Fr., Šubic Fr.

Veliko veselje je napravil vojni ujetnik Stefan Damjanovič, ki je pisal svoji ženi Alojziji v Studencu pri Zatičini, da je zdrav na Ruskem. 26 mesecev poprej ni bilo od njega nobenega sporočila, dasi je večkrat pisal.

Zmešalo se je v Trstu vojaku Marcelu Sluga. Bil je v cerkvi sv. Antona novega ter jel nenadoma besneti. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Umrl na Ruskem. Iz ruskega ujetništva sporoča Ivan Šuster iz St. Ruprta na Dolenjskem, da je ondi (Kuznec?) početkom maja umrl Slovenec Filip Zagoričnik, doma od Sv. Petra pri Celju. Ranjen je bil dvakrat in ujet; v bolnišnici je čisto ozdravel ter bival skupaj v vojnem taborišču z drugimi tovariši 18 mesecev. Za priljubljenim mladeničem žalujejo vsi njegovi prijatelji v ujetništvu. (Bolezen v pismu ni navedena.)

Veliko izkusil... Štajerski Slovenec Anton Zidar je šel že pred devetimi leti po svetu ter si služil kruh kot rudar, strežaj, vratar, mehanik i. dr.; prehodil je Nemčijo, Italijo, Ameriko, Indijo. V Novi Zelandiji ga je leta 1914 zalotila vojska. Pobegniti je hotel, a Angleži so ga vjeli in vteknili v vojsko. Udeležil se je bojev za Dardanele, bil ranjen ter prišel kot tak v Egipt, nato pa zopet v Novo Zelandijo, odkoder je pobegnil v Ameriko. Po mučnem potovanju je došel preko Holandske in Nemčije v domovino (Celje), kjer je stopil v avstrijsko vojaško službo. Mladenič je ostal zvest Slovenec in zaveden katoličan.

Padel je v Galiciji 6. julija zadet od granate Anton Furlan, star 42 let. Pričakoval je dopusta — in ga dobil pri Bogu. Žena je izgubila z njim dobrega moža, otroci skrbnega očeta, polk hrabrega junaka. Počivaj v miru. — Tovariš Jos. Šuligoj.

Še živimo! Iz ruskega ujetništva (Laišev 6. maja) so poslali uredništvu dopisnico s prošnjo, da jo ponatisnemo in naznanimo domačim, da še žive naslednji vojaki: Martin Brvar iz Vač pri Litiji, Fr. Brvar iz Kolovrata, Fran Černic iz Mirne pri Gorici; Jožef Hegler iz Dobropolja; Alojzij Pekol iz Dobrnica.

Tri leta... (Dopis z italijanskega bojišča.) Ravnokar sem obhajal triletnico, odkar sem zapustil svojo ljubo družinico in odšel na krvavi ples za dom in cesarja. Hvala Večnemu! Še sem med živimi vzlic temu, da sem v treh letih bil samo 6 mesecev v zaledju, 30 mesecev pa na bojišču, med tem dve zimi v čez 2000 metrov visokem gorovju v neposredni bližini laškega hinavca, ki je večkrat nadležen in nam meče v naša kritja različne darove. Mi mu seveda vse pošteno in prav po slovenski navadi z obrestmi vred vrnemo ter iz uljudnosti še kaj navržemo. — V zavešti, da smo storili svojo dolžnost in sovražnika dovolj prepričali, kaj zmoremo, upamo na skorajšnji mir in vrnitev v ljubo domovino. V tem upanju srčno pozdravljamo vse bralce in bralke »Domoljuba«! Zupanc Maksim, Čret; Verstovšek Franc, Škoflja vas; Vodušek Simon, Sv. Tomaž; Tustek Miha, Bihelsko; Pogačnik Ivan, Žerovnica.

Kaj neki je zmotilo italijanske letalce, da so privršali celo nad skromni Otalež ter vrgli (28. julija) kar 20 bomb nad mirno vas! Ako jim je samo na tem, da raztrosijo strelivo, bi pač ne bilo treba letati po zraku in begati mirnih ljudi; zadeli itak niso nič.

300 shodov za mir je bilo na Švedskem preteklo nedeljo. — Sv. Oče Benedikt XV. bo izdal novo encikliko o miru in sicer škofom in duhovnom osrednjih veslesil. — Ustanavlja se tudi mirovna zveza duhovnikov naših in sovražnik dežel. Snovatelj je bavarski župnik Wolfsgruber.

Nov promet z denarjem se bo pričel v Nemčiji koncem prihodnjega meseca: napovedujejo namreč že 7. vojno posojilo.

Se tega je treba. Novi predsednik kitajske ljudovlade Feng-Kuo-Chang je napovedal sporazumno z ministrstvom Nemčiji vojsko.

Na ta način ne bodo zmagovali. Berolinski in drugi listi pišejo o strahovladi ruskega generala Kornilova, ki je dal baje tekem treh tednov postreliti 24.000 mož in častnikov zaradi upora in dezertiranja. Neki ruski podčastnik ga je napadel z revolverjem in ga ranil v roko. Najbolj je pa ruske čete razdražilo, ker so dobili angleški vojaki povelje, naj nastopijo (v tarnopolskem odseku) z orožjem zoper ruske oddelke. Na obeh straneh jih je veliko padlo.

Razne novice.

Železniška nesreča. Na progi železnice Trst—Poreč je skočil prejšnji teden s tira vlak z dvema strojema, ki sta jela goriti. Oba kurjača sta bila ubita; oba strojevodja in več potnikov je bilo težko ranjenih.

Otrok zažgal. Dne 31. julija popoldne je v trgu Vinica pri Ormožu izbruhnil velik požar, ki je pokončal plosnja 49 gospodarjem. Ogenj je zanetil petleten otrok na nekem skednju. Zgorle je tudi veliko živine in čez 100 prešičev.

Najboljši uspeh. Naše hrabre čete, ki sedaj zmagonosno pode rusko vojsko iz Galicije in Bukovine, utegnejo prodrati še dalje v Besarabijo. Tam je letos sijajna žitna letina, pa imajo velike zaloge še od prej. Ta zmaga bi bila v sedanjih razmerah najboljša.

Čudna riba. V Kraljevcih na Srbskem so fantiči lovili ribe. Namesto ribe so potegnili iz potoka granato ki je padla v vodo v bojnih leta 1914. Mladiči so vlekli nevarno orožje domov; med tem se pa razleteli in ubije vse. Bilo jih je sedmero.

Velikansko škodo je napravil požar v Moskvi. Uničeno je skladišče vzhodnoazijske družbe; bombaža je zgorelo za 8 milijonov kron, tobaka pa za pet milijonov.

Dopisi.

Bukovje pri Postojni. Koča bi v srce ne za bolelo, ko sliši o naših oslepelih vojaki v Gradcu. Toliko so žrtvovali za nas, za plačilo bi pa bili kmalu nanje pozabili, da nas niso na to opozorili naši časniki. Sočutje do teh revežev junakov je naglo tudi naša dekleta iz Marijine družbe, da so njim na korist napravile dne 22. in 29. julija družbeno prireditev v prostorih črnovojnika Fr. Mr.

harja št. 2. Če je bil tudi za to neprilichen čas, ko je polno dela na polju, so se vendar nekatera dekleta junaci, da prevzamejo igro. Igrale so žaloigro »Junaska deklica« in veseloiigro: »Kukavica modra ptica« ali »Boj za doto«. Navrgle so še nekaj deklaracij. Pohvalitj moramo vse, ki so sodelovale, ne le za njih dobro voljo, marveč tudi zato, ker so svojo vlogo prav dobro izvršile. Za obilni trud so prejele splošno pohvalo občinstva. Zelo je povzdignila predstavo krasna vojaška godba, ki je za nas v Bukoviji neka posebnost. Zahvaliti se moramo tudi sosednjemu izobraževalnemu društvu hrenovškemu, da nam je pomagalo napraviti oder. Vse potrebno sta vodila učiteljica gđ. Julija Mayerjeva in naš domači bogoslovec g. br. Ciril Lekšan: Bog povrni obema!

Kot uspeh te prireditve smo izročili našim junakom vsoto 200 kron. Sprejmite naši dragi slovenski junaki to malo za veliko, kar ste za nas darovali. Udano prenašajte svojo usodo. Tolažite se tudi s tem, da ves slovenski narod sočustvuje z Vami, da smo Vam hvaležni za to. Ker ste izgubili na tem svetu najdražji telesni dar — svetlobo oči, naj pa Vam zato na drugem boljšem svetu zasije lepše solnce: Solnce pravice, mili Jezus; naj Vas obsije soj prebi. Device Marije, ki je lepa kot luna; naj Vam migljajo tam na drugem nebu lepše zvezde kot so naše: svetniki božji! Me pa hočemo moljiti za Vas, mili in dragi nam slovenski vojaki-junaki, da se vidimo vsi pri Mariji, ki naj Vas sedaj tolaži, da morete svoj žalostni stan vdano prenašati. Pozdravljeni!

St. Vigil — Tirolsko. Podpisani bivam na vojaškem domu v divnem planinskem kraju St. Vigil na Tirolskem. Ta kraj spada med najlepše planinske kraje alpskih dežela in služi v lepših, mirnejših časih za letovišče in zdravilišče bolnim, — denarnim ljudem. Sedaj v vojnem času je pa tukaj veliko vojaško taborišče in oskrbovališče za tukajšnje fronto.

Vojaška uprava je v tem lepem in nadvse prijaznem in zdravem kraju ustanovila za svoje, na fronti od dela in službe utrjene vojake »vojaški dom«, da se tukaj malo oddahnje in odpočije ter si ob lepem redu in snagi, ob obilnejši in bolj si hrani naberejo novih moči za svojo težavno službo na fronti.

Na tem vojaškem domu nam je, moram reči, prav dobro; smo, ako izvzamem nekaj Nemcev, Slovani. Vzlic vsem ugodnostim, ki jih imamo na tem zavodu, se pa vendar precej dolgočasimo, ker nam manjka domačega čtiva: naših časopisov in knjig. Čudno se čudimo vojaki raznih slovenskih narodnosti Avstrije, katerih nas je vse polno na fronti in za njo, da nimamo kaj v roke vžeti da bi čitali. Na frontah si posamezniki in večje ali manjše skupine naročijo raznega čtiva, katero potem gre iz rok v roke; ali na zavodih, bolnišnicah, vojaških domovih, je pa druga, tu je človek odvisen od beriva, ki ga zavod dobiva iz zaledja od raznih društev in poštvalnih dobrotnikov. Zalibog pa, da se na teh zavodih najde tako malo beriva v kakršnem že slovenskem jeziku, posebno še v slovenskem. Na mnogih, kakor n. pr. na tukašnjem, kjer se sedaj nahajam jaz, pa ni sledu o njem. Je navadno nemško in italijansko; še celo angleške stvari vidim v čitalni sobi. Ali nam slovenskim vojakom ne koristi ta literatura nič, razen da si za kratek čas ogledujemo slike in podobe bogato ilustrovanih listov.

Niže podpisani prosim, ne zase, ampak v interesu svojih slov. rojakov kateri bodo še prišli na ta zavod, in v interesu slovenskega imena, ako bi mogli in hoteli na ta zavod poslati kakšno dobro knjigo zabavne in podučne vsebine. Najbolj bi dobro došel in koristil kakšen letnik »Dom in Sveta« ali »Ilustrirani Glasnik«. Dobre došla bi pa bila tudi vsaka druga knjiga, s amo da je pošteno pisana. Političnega tednika ali dnevnika iz raznih ozirov ne kožje pošiljati. — Pošiljam vdane, iskrene pozdrave in ostanem slovenskemu ljudstvu vedno vdani in zvesti sin Ivan Zajšek.

Hamborn ob Renu. Tukašnji Slovenci so se zmerom čvrsti in poštini. Slov. društvo Sv. Barbare se je tudi udeležilo s primernim zneskom 6. avstr. vojn. posojila. Dne 15. julija smo imeli božjepotni zlet k Materi božji v Valsum. Imeli smo ondi (popoldne) lavretanske litanije in slovensko pridigo. G. župnik Köster nam je govoril o gorečnosti in vztrajnosti sv. Cirila in Metoda. Nato smo imeli zborovanje v ondotni društveni dvorani. Pozdravil nas je g. kaplan Jenster. Ob sklepu smo pozdravili avstr. cesarja Karla s trikratnim »Živio«, nakar smo zapeli avstrijsko himno, spremljala nas je go-

dba katol. mladeniškega društva iz bližnjega kraja. Veselo razpoloženje nam je kalila le misel na drage očete in sinove, ki se boste za domovino. Predsednik Hajdenik Andrej se v zbranih besedah zahvali gosp. duhovnikom, ki se toliko trudijo za nas Slovence, ter povabi, naj bi se vsi dobri Slovenci vpisali v društvo sv. Barbare, ki nam je v veliko oporo in varstvo v tujini.

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Vprašanje vojnih stroškov — in davščine. Marsikdo se je že vprašal, kako se bodo plačali veliki vojni stroški. Lahko računamo, da je treba na dan samo za vojno do 70 milijonov K. Računajo, da je pri nas in na Ogrskem prav vse, kar imajo ljudje posestva in drugega premoženja, vredno do 400 milijard kron. Na to premoženje državljanov dela država dolg. Da bi se mogle s temi dohodki, ki jih ima zdaj država od rednih davkov, plačevati obresti in še glavnica odplačevati, še misliti ni, ako bi tudi davke še huje navili, kakor so jih. Dolg se pa mora plačati, drugače nima država kredita in naš denar le malo veljave na tujem. — Splošno se pričakuje, da bo treba od vsakega premoženja dati gotov del državi za pokritje vojnega posojila. Ta del bi znašal pri najmanjših in malih posevstih 5 do 10 odstotkov vse vrednosti in bi rastele pri največjih do 50 odstotkov — do polovice. Obremenjeno bi ne bilo samo kmečko posestvo, ampak tudi mestne hiše, velike tovarne in akcijske družbe, ki lahko dajo polovico premoženja, ker so med vojno več zaslužile. Dati bi bilo tudi od naloženega denarja. Hranilnice ostanejo trdne, tudi denar je v njih varen; le množino bodo pristigli. To bo pa ravno tako z denarjem, ki bi ga kdo doma obdržal.

Upanje je vendar, da se mala posestva oprostijo, ker bi bile drugače posledice zelo žalostne. Zdaj bodo posestva cenili vse drugače, kakor so jih popred. Posestvo z vsjo živino in orodjem bo kmalu vredno 10.000 K. Če vzamemo tega davka le 5 odstotkov, bi bilo treba dati 500 K. Srednji naši kmetje, jedro narodove moči, imajo po sedanji ceni posestva vredna do 60.000 K. Pri takih bo gotovo znašal davek 20 odstotkov, torej bi bilo treba dati 12.000 K. To je pa že zelo občutno. Še huje bodo trpeli posestniki hiš v mestih, ki so večinoma precej zadolženi. Kmet bi bil huje zadolžen, kakor kdaj popred.

Izmed samostojnih državljanov jih pa nima niti polovica posestva. Na milijone je delavcev, potem so uradniki in razni drugi stanovi. Trgovci imajo v primeri s prometom in dobičkom navadno malo premoženja in še to lahko omrači. Trgovci bi plačevali veliko premalo. Uradniki so reveži, ki zdaj komaj živijo. Vprašanje nastane, kaj pa z delavci? Zaslužijo trikrat toliko kakor pred vojno; če ne bi nič plačali, bi bili drugi (kmetje) preveč prizadeti. Na vsak način bo treba najti kak ključ,

da bodo vsi stanovi sorazmerno po močeh in zaslužku nosili vojna bremena. Ko bi se samo na posestva naložila bremena, bi imeli po vojski žalostne posledice. Cene kmetijskih pridelkov in živine bodo skušali tudi po vojski tlačiti in krčiti, naprtili bi pa kmetu veliko, gotovo preveč bremena. Mnogi vojaki, ki so se v dolgotrajni vojski že malo preveč odvadili težkemu delu na kmetih, bi se ustrašili teh hudih bremen in šli raje v mesta za dobrim zaslužkom in lahkim delom. Tovarne bodo na vse načine poskusile dobiti kolikor mogoče veliko delavcev. Ti mali prihranki, ki so jih zdaj na kmetih napravili, bodo izginili, ker denarja še za vojno dajatev ne bo. — Na vsak način bo torej treba postaviti dobro premisliti, ker se bi drugače kmečki stan, ki je zdaj Avstrijo rešil, po vojski popolno končal. — Če imaš kak dolg, daj ga kmalu vknjižiti. To bo tudi po vojni držalo.

Razlika v cenah.

V Galiciji so posestniki zelo nevoljni, ker se je znižala cena borovega lesa, ki ga armada veliko zahteva. Vojno ministarstvo je določilo za okraje, kjer je druga armada, ceno kubičnega metra na 18 K. Zdaj so jo znižali na 15 K, ko se prodaja povsod drugod po 70—80 K. Lani niso v nekaterih krajih Galicije imeli skoro nobenega žita. Letos so prosili, da bi se jim dalo seme od armadne uprave. Zahtevala je za 100 kg graha 301 K, ajde 235 K, prosa 110 K. Kaj bi se neki zgodilo, ko bi kak kmet zahteval podobne cene?

Koliko se pokvari.

Skušeni možeje zopet trdijo, da se je pozimi toliko živil pokvarilo vsled nesposobnega vodstva, da bi ta množina celi armadi za več mesecev zadostovala. Zato zahtevajo, da se vse kmetu pusti, dokler se nujno ne rabi. V severnih deželah in na Ogrskem mlatijo veleposestniki žito precej po žetvi. Seveda morajo potem žito sušiti. Toda komisijonarji so žito precej po žetvi dali emlatiti, ga pobrati in naložiti v skladiščih, kjer bo v najboljših slučajih za duhlo ostalo. Prav veliko žita se je tudi vnelo. Tako žito bi bilo še za prešiče slabo.

Na Dunaju so hudi, ker ni sadja na trg. Povsod je prepovedano kupiti. Če se nazadnje dobi dovoljenje, pa železnica noče pripeljati. Zdaj so začeli Dunajčani pošteno robantiti. Hočejo imeti prosto trgovino, da se bo vsaj za denar kaj moglo dobiti.

Na Poljskem je lani zrastle veliko zelja. Vojaška uprava ga je bila vesela in dala napraviti sode in naložila z zeljem cele vlake. Toda sodov je zmanjkalo, zelja je bilo pa še veliko na polju. Brihtne glave so si hitro pomagale. Imele so velike sušilnice za krompir, kjer se v par dneh iz krompirja napravi dobra suha moka. Ljudje krompirjeve moke niso marali. Prepovedali so torej sušenje krompirja, ki so ga nato v razna mesta pošiljali. Te velike sušilnice za krompir so zdaj za zelje pora-

bili. Vse se je posrečilo. Posušili so dobro, zelje je postalo desetkrat lažje. Suhe liste so kar v snope povezali in potem poslali vojakom na razne fronte v upanju, da bo povsod dosti vode, s katero bodo to travo polili, shodili in s tem skisali. Kakšno je bilo to zelje, niso še dozdej poročali. Najbrže ga ti ne bi jedel brez posebne sile.

Pivo in ječmen.

V alpskih deželah se pivovarjam vedno slabše godi, ker ne morejo ječmena dobiti. Od 258 pivovarj jih je nehalo 183 z delom. Na Ogrskem imajo pa vse pivovarne zadosti ječmena. Ječmen so dobile od vlade poceni, pivo pa prodajajo silno drago avstrijskim gostilnam, ki jih hočejo z večletnimi sklepi nase prikleniti. Letos imajo na Ogrskem precej dobro letino. Vina bo baje toliko, da jim utegne posode zmanjkati.

Draginja.

Še večja draginja kakor pri nas je na Nemškem. Najhuje so prizadeti tisti, ki morajo jesti v gostilnah. Tako stane skledica slabega čaja 2 M (3 K 12 v.), košček kruha z marmelado (kuhanim sadjem pomazan) 1 M (1 K 56 v.), glažek ruma 1 M. Slab zajutrak bi torej veljal 6 K 24 v. Malo ribice 3 M 50 pf. (5 K 46 v.), prav mali porcijon pečenke 4 M (6 K 24 v. do 7 K 80 v.); 1 steklenica (pol litra) slabega vina 7—8 M (10 K 92 v. do 12 K 48 v.). Uživa se vse, kar se sploh jesti da. Tako prodajajo vrane v restavracijah pod imenom poljsko pišče. Ljudje imajo vendar dosti poguma in pravijo, da se ne dajo od Angležev končati. — V Švici je tudi draginja precej občutna. Po natančnih izkazih iz Švice so se živila podražila za 80 odst. Kar se je pred dobilo za 10 fr., velja sedaj 18 frankov. V pariških posvetih so hoteli Francozi in Angleži vse naše nasprotnike nagovoriti k obvezi, da ne bo noben izmed njih po vojski z nami trgoval. Rusi niso hoteli pogodbe podpisati, ker jim najbolj kaže žito v Nemčiji prodajati.

V Ameriki so imeli malo strni, veliko pa drugega žita. Cena pšenice je v enem tednu poskočila za 12 K 48 v. pri 100 kg. To delajo seveda špekulant.

Nove ladje. Od oktobra 1916 do aprila 1917 so napravili Angleži 261 novih ladij (680.946 ton). Sev. Amerika 150 (484.381 ton), Nizozemska 103 (190.619 ton), Japonska 46 (128.913 ton), Francoska 42 ladij (61.988 ton), Laška 20 ladij (34.913 ton), Norveška 42 ladij (34.054 ton), Danska 22 ladij (26.348 ton) Švedska 26 ladij (20.023 ton), Španska 7 ladij (4422 ton), Čile 5 ladij (823 ton), Ruska 5 ladij (750 ton), Portugalska 3 ladje (216 ton). Skupno so vsi napravili v pol leta 1.667.524 ton, potopili smo pa v istem času precej čez 5 milijonov ton. Ni čuda, če sovražnikom vedno bolj prostora na ladjah manjka.

Shod čebelarjev bo dne 15. avgusta 1917 ob pol 10. uri dopoldne v Marijanišču v Ljubljani. Razgovor o važnih gospo-

darskih vprašanjih za čebelarje. Ker je preskrba glede hrane v Ljubljani težavna, naj si vsak jed preskrbi. Pristop je dovoljen vsem čebelarjem brez ozira na število. Prosi se obilne udeležbe. — Odbor Slovenskega osrednjega čebelarjskega društva v Ljubljani.

Dobavo mleka za Ljubljano bo uredila »Mlekarska zveza« skupno z vojaškim strokovnjakom. Mlečne krave ne bodo rekvirirane. Nadzorstvo bo imela posebna komisija. Cena mleku v Ljubljani bo 60, oziroma 65 vin. liter, po deželi 50 vin.

Prevažanje sadja. Urad za ljudsko prehrano je odredil, da se sme od 30. julija dalje prevažati sadje po pošti in železnici, če ga je 50 ali več kg, samo z dovoljenjem dotične okrajne politične oblasti.

Da se pomnože poljski pridelki . . . Dne 31. jul. je povabil na Dunaj vodja poljedelskega ministarstva, znani prijatelj in zagovornik kmeta, dr. vitez Ertl, zastopnike vseh deželnih kulturnih svetov in kmetijskih družb. Kranjsko je zastopal deželni odbornik kanonik dr. Lampe. Obravnavale in sprejele so se naslednje točke: Ustanovi se obvezno zastopstvo kmetijskih zadev. Skrbeti se mora, da se povzdigne strokovna izobrazba kmečkega prebivalstva. Gledati treba, da se ozir živinoreje in poljedelstva doseže glede kakovosti in količine kar največ mogoče. — Gospodarsko naj se izpopolni vnovčevanje živine in mlečnih izdelkov. — Povzdigne in pospešuje naj se umno perutinarstvo, sadjarstvo, mlekarstvo. — Ustanovi naj se organizacije za nabavo strojev, semen in krmil. — Izpopolni naj se kreditno in gospodarsko zadružništvo, skrbi za melioracijo (izboljšanje zemljišč), omeji razkosavanje zemljišč itd.

Prodaja plemenskih prešičev in prešičev za rejo. Deželna vlada na Kranjskem dovoljuje, da se smejo ob spodaj navedenih dnevih in ondi omenjenih krajih prignati in prodajati plemenski prešiči in prešiči za rejo in sicer: **V političnem okraju Krško:** dne 18. avgusta v Mokronogu, 24. avgusta Št. Jerneju, 10. septembra v Bušehi vasi, 15. septembra v Mokronogu, 20. septembra v Škocjanu, 24. septembra v Bučki, 29. septembra v Cerkljah, 29. oktobra v Mokronogu, 12. novembra v Bušehi vasi, 12. nov. v Ratečah, 12. nov. v Bučki, 12. dec. v Mokronogu, 20. dec. v Mokronogu. — **V političnem okraju Rudolfovo:** 16. avgusta v Kandiji, 28. avgusta v Rudolfovem, 20. sept. v Kandiji, 18. okt. v Kandiji, 23. okt. v Rudolfovem, 15. nov. v Kandiji, 4. dec. v Rudolfovem, 20. dec. v Kandiji in vrhu tega v Rudolfovem ob došedaj običajnih tedenskih tržnih dnevih za živino. — **V političnem okraju Kamnik:** 24. avgusta v Kamniku, 28. avgusta v Moravčah, 29. sept. v Mengšu, 15. okt. v Kamniku, 18. okt. v Lukovici, 6. nov. v Mengšu, 12. nov. v Moravčah, 26. nov. v Domžalah, 4. dec. v Kamniku, 13. dec. v Mengšu. — **V političnem okraju Črnomelj:**

2. avgusta v Črnomlju, 21. avgusta v Metliki, 6. sept. v Črnomlju, 25. sept. v Črnomlju, 30. okt. v Črnomlju, 11. decembra v Metliki, 24. dec. v Črnomlju. — Prignati, oziroma prodajati se sme samo na oblastveno odobrenem sejmšču. Druga živina, kakor plemenski prešiči in prešiči za réjo, se tja ne sme prignati. Prekupci in mešetarji so izključeni. To se daje na splošno znanje. — C. kr. deželni predsednik: Henrik grof Attems s. r.

Sukanec za čipkarice je nabavil Zavod za pospeševanje obrti na lasten račun in ga bo oddajal po prvotnih tovarniških cenah, to je 4 K 50 vin. za eno štrečno št. 25 in 4 K 60 vin. za eno štrečno št. 30, naravnost v roko čipkaricam, ali njih organizacijam. Sukanec je platen in ga ima zavod samo v navedenih dveh številkah in ga bo v celoti naenkrat razdelil. Čipkarice se pozivljajo, da kolikor mogoče skupno za vsak čipkarski okraj prigrasijo svojo potrebščino najkasneje do 14. avgusta t. l. ter navedejo, na kateri naslov naj se jim sukanec doloži. Pošiljal se bo samo po povzetju. V slučaju, da bi bilo več prigrasov, kakor je na razpolago sukanca, se bo sukanec porazdelil po lastni razsodnosti.

Slike in črtice z bojišč.

Pobegniti iz ujetništva — ni lahko.

Admont, 30. jul. 1917.

Iz ruskega ujetništva je pobegnil — kakor smo že poročali — četovodja Jožef Sušteršič. Služil je pri domobranskem pešpolku št. 27; doma je iz Šmartna pri Litiji. Bil je dve leti v vojni in tudi že odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo. Lani v avgustu je bil od Rusov ujet pri Stanislavovu v Galiciji. Rusi so ga odpeljali v Rihto v Podolski guberniji, kjer je bilo še 18 drugih Slovencev. Tam se jim izpočetka še ni tako preslabo godilo; a sedaj, ko so v Rusiji napravili novo upraviteljstvo, so pa z njimi jako slabo ravnali; niso jim dali ne obleke, ne obu-
te, tako da so bili, ko so svojo obleko raztrgali, povsem bosi in napol nagi. Za hrano so dobivali dvakrat na dan ribjo juho in malo hleba. Dne 2. junija t. l. sta četov. Sušteršič in še en njegov tovariš pobegnili. Dokler sta hodila po ruski zemlji, se nista nikjer nič pokazala. Ko sta pa prišla čez našo mejo, so jima pomagali gališki in bukovinski prebivalci; čez Dnjester ju je prepeljal v čolnu neki kmet. Tako sta prišla blizu Črnovic. Tu so ju v neki vasi zasledili kozaki, a Sušteršič jim je ubežal v gozd, tovariša so pa ujeli. Sušteršič si je pa pri prebivalcih blizu Kolomeje preskrbel obleko ruskega vojaka in tako je potem potoval kot moskal. Pri Pičinižnu ga zaloti na neki planini ruska patrolja, ki ga spozna in hoče peljati do poveljnika. Sušteršič se pa odkupi z 10 rublji. Govoril je namreč rusko in trdil, da je doma v Gal-

ciji iz Tatoreva, da gre samo pogledat domov in se zopet vrne. Čez bojno črto je prišel ponoči kot Rus do nemških jarkov, kjer so ga nemški vojaki prav lepo sprejeli. Sedaj se pa že nahaja pri svojem polku.

J. Sušnik, Admont.

Pismo iz Tirol.

Poddesetnik Feliks Peterlin piše: Tudi jaz Robar sem nekaj doživel pri našem bataljonu. Kaj takega? boste vprašali. Bilo je dne 10. junija, ravno na nedeljo, ko dobimo povelje za odhod. Takoj je bilo vse pripravljeno in urejeno. Pevajoči smo čakali samo še povelja za »marš«. To pa moram reči, da pri našem bataljonu so sami vrli, mladi fantje, ne kake mevže. To ti je korajža. Med maršem se je slišalo vriskanje in petje, čeravno smo šli navkreber. Marsikateremu so stale tople kapljice po obrazu, pa vseeno ni ne eden zaostal. Tudi nas je pošteno dež napral, pa smo si ogrnili plašče in neovirano šli naprej. Dne 12. junija smo prišli k diviziji. Tam smo čakali na napad. Imeli smo se dovolj dobro: dobili smo vina in ruma ter tudi menažo in drugih reči — vsega dovolj.

Končno dobimo sporočilo, da je sovražnik na neki važni točki prodr. Takoj gremo proti onemu kraju, kjer smo se sešli z več znanimi domačini. Na praznik sv. Janeza Krstnika (24. junija) je bil odločen dan za nas, da pončimo napademo. Šli smo z ročnimi granatami, katerih nismo imeli nič manj kot vsak po 16 in tudi po več. Počasi pridemo prav pred sovražnika. Bila je precej hladna in dolga noč, ko smo prav tiho in mirno čakali trenutka za napad.

Prišla je določena ura, ko počí strel od našega metalca min. Takrat pa udarimo tudi mi na nič hudega slutečega Laha z ročnimi granatami in jih zelo veliko pobijemo, obenem pa zasedemo prve jarke in takoj nato druge. Laške velike rezerve so pritiskale proti nam, mi pa z ročnimi granatami mednje. To je bil strašen prizor: vse v ognju, pravi pekeli! Saj si ne more človek misliti in ne popisati, kako to izgleda! — Drugega Lahom ni kazalo, kot da se podajo. Zmetali so orožje proč in z dvignjenimi rokami hiteli proti nam. Lahko bi bili nas v solati pojedli, pa kaj, ko so taki, da če le vidijo kri, pa zbeže. Eni so bili pa tudi trmasti in so se borili dalje proti nam. Tem smo posvetili tja pod nos, da so imeli dosti.

Plen je bil zelo velik na tako majlem prostoru: znašal je okrog 2000 ujetnikov, veliko častnikov, 8 topov in veliko strojnih pušk. Ko smo gnali ujetnike med njimi tudi častnike, jih je bilo sram, ko smo jim pravili, kako malo nas je bilo.

Bili smo pohvaljeni in obljubili so nam vsem odlikovanja. Če le ne bo samo obljuba.

Sedaj smo na odmoru. Mene so že objokovali za mrtvega, ker jim je eden pisal, da me je videl mrtvega ležati. Hvala Bogu, da ni resnica, ker bi bil hud udarec za moje ljube domače.

Cerkev imamo prav lepo; vsako nedeljo gremo skupaj k sv. maši, ki jo opravlja vojni kurat. Tudi imamo vojaško zavetišče, kjer dobivamo razna berila, pa malo slovenskega. Zdravi smo, kar tudi vsem slovenskim bralcem in bralkam »Domoljuba« želimo, predvsem pa mir in veselo svidenje: Poddes. Peterlin Feliks, Rob; četov. Ogrizek L., Mali Otok; des. Ochiner Jožef, des. Bartol Franc, Loški potok, infant. Janša Ivan, Plešivica; Marolt Lorenc, Vnajarje; Pečnik Anton, Brezovec; Mišmaš Janez, Ambrus; Kos Jožef, Orehovice; Iskra Franc, Bohinjska Bistrica; Kurnik Franc, Roviše; Udovič Jožef, Stopiče; Zorc Ignacij, Zagorica; Zupančič Martin, Črmošnjice; Vrhovec Franc, Horjul; Kek Janez, Trebnje; Špolar Anton, Dobropolje — vsi pri »cesarjevičem polku«.

Ob triletnici.

Tretjikrat se zavrtelo leto je okrog, kar čez svet prevzel je vlado Mars, srditi vojni bog.

Vtretjič že obhajamo žalostno obletnico, kar so mir nam pokopali, z njim veselje, srečo vso.

Ze tri strašna, dolga leta svet pretresajo kanoni, plakajo in krvavijo milijoni. —

Če bi skup se stekle vse solze, ki jih vojna svetu je izžela: to bi bila reka cela, oh, ne reka — bilo bi morjé!

Da se zbere vsa prelita kri: ne potok, ki žene kamne tri, veletok ogromen bi nastal, ki bi ladje nosil, brode gnal.

Ali še kedo na svetu je, ki miru in konca ne želi? Kakšno ima človek pač srce, ki mu teh grozot še dosti ni? ...
Vide.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. jutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Delo „Zavoda za pospeševanje obrti“.

(Dalje.)

Zavod je samostojno prevzel tudi napravo slamnate obutve in sicer vsled izrecnega poziva poveljstva 5. armadnega zbora. Slamnato obutev so rabili vojaki v zimski vojski za obrambo proti mrazu. Napravilo se je vsega skupaj 180.296 parov. Da se je dobava pravočasno izvedla, je bilo treba največjega napora vseh zavodovih uslužbencev. Na delu je bilo udeležnih 30 poverjenikov in nad 2000 domačih delavk, katerim se je izplačala samo za dejanski zaslužek okrogla vsota 277.000 K. Pokriti so bili vsi režijski stroški, a ostalo je še nekoliko prebitka, tako da se je tudi iz stališča zavodovega gospodarstva ta dobava povoljno iztekla.

Zavod za pospeševanje obrti je izvrševal tudi v tej dobi svoj poklic v običajnem delokrogu, zlasti v sodelovanju z različnimi obrtno-produktivnimi združenji, ki so bile že preje z njim v tesnem stiku. Nekateri združenja se še razmeroma dobro drže. Najboljša izmed vseh je pač »Prva žebeljska in železoobrtna zadruga v Kropi«, ki je z vsemi svojimi močmi zaposlena in ji pride tudi nekoliko v prid visoka konjunktura v železni industriji. Slabše se godi vsem drugim obrtno-produktivnim združenjem, ki po večini trpe ali vsled pomanjkanja delavcev, kakor n. pr. »Sodarska zadruga« v Češnjici in »Mizarska zadruga« v Št. Vidu, ali pa tudi vsled pomanjkanja materiala. Mizarska zadruga v Št. Vidu, ki se že v boljših časih vsled notranjih težkoč ni mogla prav razviti, je po vojski toliko prizadeta, da se je sklenila razdružitev in likvidacija združnega premoženja. — Domače industrije po večini propadajo vsled pomanjkanja materiala in delavcev. — Lončarjem smo z dobavo svinčene stekline omogočili, da so vsaj deloma nadaljevali svojo obrt; sedaj so zopet brez stekline in leži ponovna vloga na c. kr. trgovsko ministrstvo še nerešena, dočim čakajo lončarji z napol izdelanim blagom na ugodno rešitev te vloge.

Sivanje vojaškega perila je popolnoma prenehalo; pač pa je uredilo vojaštvo v Vevčah popravljalnico za vojaško obleko, v kateri je zaposlenih več šivilj, ki so dobile svoječasno pri Zavodu za posp. obrti zasilno delo.

Zavod se je svoječasno prizadeval, da bi preskrbel lesa za naše suhorobarje iz gozdov verskega zaklada; a ker manjka delavcev in se je produkcija skoraj popolno ustavila, ni bilo moč že doseženih uspehov izrabiti.

Slabo se godi tudi naši čipkarski obrti; pritožbe prihajajo od vseh strani zlasti vsled tega, ker so čipkarice kupovale sukanec od raznih spekulantov po neverjetno visokih cenah, sedaj pa čipk ne morejo prodati niti za ceno sukanca, ki so ga zanje porabile. Zavod se je pobrigal za te

razmere in naročil na lastni račun večjo množino sukanca, ki ga bo potem oddal čipkaricam po tovarniški ceni.

Za skrbstvo vajencev se je zavod zavzel z vso vnemo in sodeluje z vsemi svojimi močmi pri nameravani ustanovitvi provizoričnega vajeniškega doma v Ljubljani. Iz prebitkov pri vojaških dobavah je daroval v ta namen 1000 K.

Sekcijski načelnik g. W. Haas je s posebnim zadovoljstvom naglašal delovanje zavoda. Ena najvažnejših dolžnosti zavoda bo skrbstvo za vojne invalide zlasti za in validne obrtnike. Zagotoviti se jim mora temeljita teoretična in praktična izobrazba, da se bodo mogli v svoji obrti tudi še zanaprej preživljati. Dočim je invalidno šolstvo drugje že zelo razvito, je na Kranjskem zlasti vsled težav v ožjem vojnem ozemlju moralo bolj zaostati. Vendar so se pa tudi tukaj že začeli kazati uspehi. Za vračajoče se vojake se mora skrbeti že iz človeških, pa tudi gospodarskih razlogov. Kot poseben dogodek omenja dejstvo, da se je ustanovila višja mehanično-tehnična strokovna šola na tukajšnji c. kr. državni obrtni šoli. Veliko učencev, ki silijo sedaj v gimnazije, se bo tako obrnilo v drugo smer, v kateri je zagotovljen hitrejši in veliko boljši zaslužek. Imela pa bo ta šola tudi v narodno-političnem oziru svojo posebno korist za slovenski narod. Kot eden najvažnejših uspehov te šole bo pač tudi ta, da se bo stavbena obrt zasedla z domačimi močmi in se bo na ta način odpravila tuja, zlasti italijanska konkurenca.

Iz poročila ravnatelja inženirja V. Remca:

Vsled pomanjkanja dela za krojače, ki so izdelovali vojaške monture, pripravljala zavod popravljalnico, v kateri naj bi se po vojaškem vzorcu predelavale že rabljene obleke. Storili so se v tem oziru že vsi potrebni koraki in bo začela popravljalnica najbrže poslovati na jesen. Med tem pa je prejel zavod večje naročilo za nove vojaške obleke, tako da bodo krojači za ta čas še zaposleni.

Da se odpomore potrebi civilnega prebivalstva za obutev, je zavod na poziv osrednjih oblasti sklenil, da se ustanovi popravljalnica za obutev. — Vse predpriprave so urejene; začetek delovanja je odvisen še od nakazila potrebnega usnja od strani c. kr. trgovskega ministrstva.

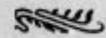
Da se odpomore slabim razmeram v čipkarski domači obrti je zavod dosegel, da bodo dobivale zana-prej čipkarice platneni sukanec potora Zavoda za pospeševanje obrti in bo na ta način vsako navijanje sukančevih cen izključeno. Namerava tudi prirrediti na jesen razprodajno razstavo kranjskih čipk, v kateri se bodo čipke prodajale naravnost konsumentom.

Velika škoda proti mizarski obrti vsled tega, ker se je do sedaj

že ves suhi les porabil. Ker je ves les zasežen, a ga je treba vendar za vsako ceno preskrbeti, se plačujejo naravnost strašne cene. Sklene se posredovati pri vojaški oblasti. Za preskrbo lesa za mizarsko obrt se izvoli odsek: F. Pust, A. Rojina, ing. V. Remec.

Velikanska potrebščina vojaštva na bakru zahteva nove žrtve, namreč izmenjavo kljuk prihranil najpreje na mestu naseljenim obrtnikom, in če bi ti ne bili pripravljeni dela prevzeti, ga dobe šele potom družbe z o. z. drugi podjetniki.

(Konec prihodnjic.)

Tedenska pratika.

Petek, 10. avgusta: Sv. Lavrencij, muč. († 258.) — Sv. Hugon, šk.

Sobota, 11. avgusta: Sv. Tiburcij, muč. — Sv. Filomena, dev. muč.

Nedelja, 11. avgusta (11. pobinkošt.): Evang. o gluhomutcu, ki ga je Jezus ozdravil. — Sv. Klara, dev. († 1253.) — Sv. Hilarijon, muč.

Ponedeljek, 13. avgusta: Sv. Hipolit in Kasijan, muč. — Sv. Maksim. — Sv. Jedrt Turingijska. († 1297.)

Torek, 14. avgusta: Sv. Evzebij, muč. — Sv. Atanzija, vdova. — Sv. Marcel, šk.

Sreda, 15. avgusta: Vnehovzetje Marije Device. — Veliki Šmaren.

Četrtek, 16. avgusta: Sv. Rok, spozn. — Sv. Serena, ces. — Sv. Hiacinč, poljski zaščitnik.

Solnce vzhaja ob 4 u. 52 m., zahaja ob 7 u. 17 m.

Luna: Zadnji krajec 9. avg. ob 8 u. 56 minut zvečer.

Sv. Klara.
(† 1253.)

Na cvetno nedeljo 1.-1212. je prišla Klara, hči plemenitih in bogatih staršev, v svoji lepi opravi v stolno cerkev v Assisi-ju k službi božji. Naslednjo noč je pa zapustila očetno hišo ter hitela k pol ure oddaljeni cerkvi »Porcijunkula« imenovani, kjer je bival sv. Frančišek s svojimi učenci. Frančišek jo sprejme na cerkvenih vratih, ji preskrbi raševnato obleko in pas ter jo pelje k benediktinkam, kjer je živela 18-letna mladenka kot nedolžna spokornica. Ponosna rodbina je bila sila užaljena zaradi tega; imenovala je Klaro madež na družini. Toda Klara je molila za stanovitnost ter je kmalu pridobila tudi svojo sestro, da ji je sledila. To je bilo pa sorodnikom že preveč. Spravilo se jih je skupaj 12, pa so udrli v samostan, da bi sestro Nežo s silo odyedli. Ali Klara je z gorečo molitvijo dosegla, da nasilniki sestre niso mogli premakniti z mesta. Ta dogodek je povzročil,

da so odšlej mirovali. Sv. Frančišek je dal sezidati mal samostan ter ustanovil red Klarisinj, v katerem je bila Klara prva predstojnica. Red se je hitro razširil zlasti, ker se je koj prve dni pridružilo mnogo odličnih gospodičen iz Assisija. Še celo njena mati Hortulana in sestra Benetrika sta prosili za sprejem.

Gospod je poveljal svojo nevesto z mnogimi čudeži. Znano je zlasti, kako je z monštranco v roki hitela na obzidje mesta in odgnala Saracene, ki so hoteli mesto razrušiti. Ze dve leti po smrti je papež Aleksander IV. prišel Klaro med svetnice.

To in ono.

Iskrene pozdrave pošiljajo vsem domačim in znancom slovenski gorski strelci: Desetnika: Martin Vidregar, Moravče; Anton Hribar, Ihan; Strelci: Janko Kokalj, Martin Podlipnik, Rudolf Kovač, Anton Starin, vsi iz Ihana; Ivan Krivina, Podlipa; Luzar Franc, Topole; Vesel Franc, Moravče; Jelenc Franc, Prniče; Cimperman Franc, Ljubljana; Seljak Leopold, Podlipa; des. Prašnikar Franc, Moravče. Upamo, da se kmalu vidimo v boljnih dnevih. Z Bogom!

Fantje cesarjevičevega polka v šoli za strojne puške pozdravljajo vse znance: Kromar Fr., Mirna; Žugič Iv., Sv. Križ pri Kostanevici; A. Avšič, Hrastje pri Ljubljani; Fr. Garvas, A. Znidaršič, J. Marolt, Ljubljana. — Fantje 7. poljske stotnije pri »cesarjevičevem polku« se pohvalijo, da jim ni slabo in da polentar miruje, ker je prepričan, da živoga zidu naših hrabrih vojakov ne premagajo; pač pa pričakujejo težko povratka v domovino ter pozdravljajo vse znance in domače: Podd. Perko Anton, Breg; inf. Apt. Jagodič, Loka; Ant. Mikolič Zelimlje; J. Perše, Šmarjeta; Vinko Bogataj, Bačna; Val. Kosec, Rašica; Iv. Oražem, Mengeš. — Od zrakoplovnega oddelka smo prejeli dopisnico, na kateri je podd. Repič A. narisal razne vojne iznajdbe. Svojo šegavost je pokazal s tem, da je sestavil stroj Alfa 30'5. — ki meče granate naravnost kvišku proti italijanskim zrakoplovom. Podpisani so še in pozdravljajo iz Gozdnih Karpatov (zajaj so že gotovo tam pri Černovicah): Des. Kranjc Fr., Semič Iv., Osolia Tom, Kolmar Mat., Oražem Ign. — Pri odhodu na bojišče pozdravljajo slov. topničarji vse domače in bralce »Domoljuba«: J. Skopin, Sušje pri Ribnici; Mart. Potokar, Luče; A. Kušar, Rašica pri Ljubljani; J. Debevc, Stara Vrhnika; J. Smrtnik, Lukovica; Leop. Oberstar, Gorenjavas pri Ribnici. — Slov. korenjaki pri visokogorski stotnji vsi zdravi pozdravljajo vse znance in ljube domače: J. Šteč, Nemeč Fr., V. Demšar, Mih. Koren, Edv. Trampuš, J. Prah, Mih. Penko, Fr. Tamsč. — Vojaki črnovojniškega bat. št. 155 pozdravljajo osobito znance in rojake po Dolenjskem, predvsem v Mirnipečji in Trebnjem: Leop. Žagar, Mirnapeč; Bohte Fr., Teška voda; Cimermančič iz Gorjane; J. Somrak, Kazerjev Kal; Fr. Orel, Mengeš; Fr. Dekleva, Trnje pri Št. Petru.

Zakaj se ženijo?

Prvi jemlje lep obraz, drugi hoče kup denarja in veljati za gospodarja. »Če se drugi, naj še jaz v zakonu poiščem sreče,« pravi tretji; se opeče. Oni pravi: »Mati hoče!« Ta-le samec bitni noče. Peti pa se ojujači, ker prevelik dolg ga tlačí. Šesti slednjic sam ne ve, če za zakon je, ali ne. Če namen ga slab zavede, vse življenje se mu zmede.

V zadregi. Zdravnik in njegova žena sta odpotovala. Ponoči zapoje zvonček. Kuharica pogleda skozi okno ter vidi, da stoji pri vratih mož, ki je pa popolnoma gluh. Kuharica mu zakliče: »Gospod doktor je odpotoval, ga ni doma.« Mož: »Povejte

gospodu doktorju, da naj gre hitro v Mačjo ulico h kramarici.« — Kuharica: »Ga ni doma, je šel na Dunaj.« — Mož: »Kumarčno solato smo jedli; moja ta stara se je prenajeda, zdaj ji je pa hudo.« — Kuharica (vpije kolikor more): »Doktorja ni, je šel po svetu.« — Mož: »Saj nas doktor požna, že od nekdaj zdravi našo družino.« — Kuharica je v zadregi. Gre v zdravnikovo sobo, vzame zdravniški listek (za recepte) in zapiše nanj: »Gospoda doktorja ni; je odpotoval.« Nato zavije v papir velik gumb, da bi ga sapa ne odnesla, ter ga vrže možu pred noge. Mož: »Oh, gospod doktor je pa res dober; kar recept mi je spisal. Zdaj mu pa ni treba hoditi na dom. Lepo se zahvalim.« Veselo hiti nato v bližnja lekarno, pokliče apotekarja in mu pomoli listek, ki je bilo na njem zapisano: »Gospoda doktorja ni, je odpotoval.«

Najnovejše.

Avstr. cesar Karel se je pripeljal 6. avgusta v Černovice; prebivalstvo ga je radostno sprejelo in pozdravilo. — Na vsi soški bojni črti od Tolmina do morja divja topovski boj. — Kitajska ljudovlada je napovedala vojsko tudi Avstriji.

SKRIVALNICA.

Ni lahko dandanes na svetu živeti; ljudje že od lakote jeli so mreti. Po kartah zdaj žito se mora le mleti, čez mero ga nihče ne sme več imeti. Povsod so na straži postave močje, če kdo te zaloti — potem pa gorje. Ob gorskem potoku glej žago in mlin; lastnik je samoten in reven trpin. Priromal tja gori je zvit policaj, bi rad se prepričal, če dela se kaj, — če melje na slivnem brez kart samotar. Zanj bila bi sreča, a možu na kvar.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 1. avgusta: 1, 46, 39, 11, 78.
Linc, 4. avgusta: 76, 85, 3, 18, 23.

Vprašanja in odgovori.

Fr. A. — Petane, Novomešt: Gosenice zelje močno škodujejo, zlasti če je slabotno, kot leto, ko primanjkuje mokrote. Pokončati bi jih mogli z dvaodstotnim tobačnim izvlečkom, če jih škropljenje res doseže in zadene. Belinova (metuljeva) jajčeca se nahajajo navadno na spodnji strani vehe, zato je težje blizu priti. Liste bi bilo treba dvigniti in tudi jajčeca dobro poskropiti. Najboljši uspeh se doseže s pridnim obiranjem golazni. Ponekod pošljejo otroke v zelnik, da ugonablajo zalege. To delo je sicer zamudno, a potrebno in uspešno. Sveda bi to morali vsi posestniki zelnikov storiti, kajti golazen gre od njive do njive.

K. Š. — Hrašč: Prečitajte odgovor na enako vprašanje v 30. št. »Domoljuba«, str. 358, pod oznako »J. Z. D. — Št. Vid.«

M. P. — Vrtača, Semič: Gotovo ste brali razpravo o novi uredbi vzdrževalnine v predzadnji in zadnji številki »Domoljuba«. Nekaj najdete tudi v tej številki. Presodite in predložite novo prošnjo komisiji pri Vašem glavarstvu.

J. J. — Dolž: Ni nič stalnega. Navadno velja v računih ena nemška marka 1 K 56 vinarjev našega denarja, po knjigarnah pa 1 K 60 v.

I. J. — Sv. Jurij: Blago, ki ga dobi trgovec v svrhu aprovizacije, je dolžan oddati po določenih cenah in količinah vsakemu, ki je upravičen kupiti. Ako pritegne zraven druge špekulacije in zahteve, bi morala govoriti oblast.

U VII 618/17/3

188

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani je razsodila o obtožbi javnega obtožitelja zoper Marijo Marjetič rojeno v Moravčah 7. septembra 1853, pristojno v Ljubljano, k. v., vdovo, branjevko v Ljubljani, Kladezna ulica, št. 3, predkaznovano, radi prestopka po § 20, štev. 1 cesarske naredbe z dne 24. marca 1917, št. 131 drž. zak. v navzočnosti c. kr. dež. sod. svetnice v pok. Potrato kakor javnega obtožitelja, obtoženinega zagovornika dr. Jeriča, po danes dognani glavni razpravi, po predlogu javnega obtožitelja, naj se obtoženka kaznuje, tako:

Obtoženka Marija Marjetič je kriva, da je dne 4. junija 1917 v Ljubljani izrabljala izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, zahtevala za potrebne reči, očitno čezmerno ceno, namreč eno krono za eno limono, katero je kupila za 40 h in je s tem zakrivila prestopek draženja po § 20 odst. 1. cesarske naredbe z dne 24. marca 1917, št. 131 drž. zak. ter se radi tega obsoji po § 20 citirane cesarske naredbe z uporabo § 266 k. z. na tri dni zapore, in na 30 kron denarne globe, v slučaju nezlerljivosti pa na nadaljnih tri dni zapore ter po § 289 k. pr. r. v povračilo kazenskih stroškov.

V smislu § 45 navedene cesarske naredbe se odredi, da je tenor razsodbe enkrat objaviti v ljubljanskem časopisu »Domoljub« na stroške obtoženke.

V Ljubljani, dne 16. julija 1917.

Dr. Kočevar.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

proti požarnim škodam in poškodbam cerkvenih zvonov
Ljubljana, Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe, 2. vse premično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako, 3. vse poljske pri-delke, žita in krmo, 4. zvonove proti prelomu, 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživljenje in druge kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za dožalno nižjevrstnega zavarovalnico, od katere ima tudi dožalno odbor kranjski podružnik.

Varnostni sklad in udeležje, ki so znašale 1. 1912 K 673.354.17, so poskočile koncem 1. 1913 na K 735.147.17.

Tečaj, čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj bo rasel sklad.

Ponudbe in pojasnila daje ravnateljstvo, glavno poverjeništvó v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah nastavljeni poverjeniki.

Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačila.

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejit!

1440

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejit!

500K

Vam plačam
ako Va-
ših kurjih oči, brada-
vilo in trde kože tekmo
3 dni s korenino, brez
bolečin ne odpravi
RIA-BALSAM.
Cena lončku s jamstven-
skim pismom K 1.75, 3
lončki K 4.50, 6 lonč-
kov K 7.50.
Kemeny Kaschau
(Kassa) L., poštni predal
13.808 Ugrsko.
100.000 zabvalnic.

GOBE

Isto posebne kupujem v
vsaki množini po najvišji
dnevni ceni. V prvi vrsti
jurčke, potem leščike, tur-
ke, medvedove tačke sploh
vse vrste gob posušenih, ki
jih poznate kot užitne. Vpra-
šanja in ponudbe sprejema:
Rudolf Starovašnik, eks-
port gob v Konjicah, štaj.

Nacional-blagajne!
Registrirne-blagajne!
Kontrolne-blagajne!

Prodaja in zamena in
zopetni odkup le pri Na-
tional-Registrierkassen G. m. b.
H. Dussaj VII. Siebensterngasse 31

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštvu, zastavi živ-
ljenjskih polic, posestva, vrednostnih papirjev ali proti
zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7 $\frac{1}{2}$, 15 ali 22 $\frac{1}{2}$ letih v
odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani,
Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848.40 kron.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 $\frac{1}{4}$ %

Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži,
ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,089.850 kron.

Kupujte v Katoliški
Bukvarni!

Vsako množino
dobro zrelih in suhlih 1902

lešnikov

kupi Franc Bartol v Medvodah.

Suhe gobe,

trno in rdečo deteljo, kumno, janež, repno,
korenjevo, razna travna in druga domača so-
mena, prazne vreče kakor tudi vse vrste pri-
delkov kupuje SEVER & URBANIČ, Ljubljana,
Wolfova ulica 12.

!! Ako še niste, pošljite naročnino !!

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je
mojstrsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju zamenjam!
Neugajajoče

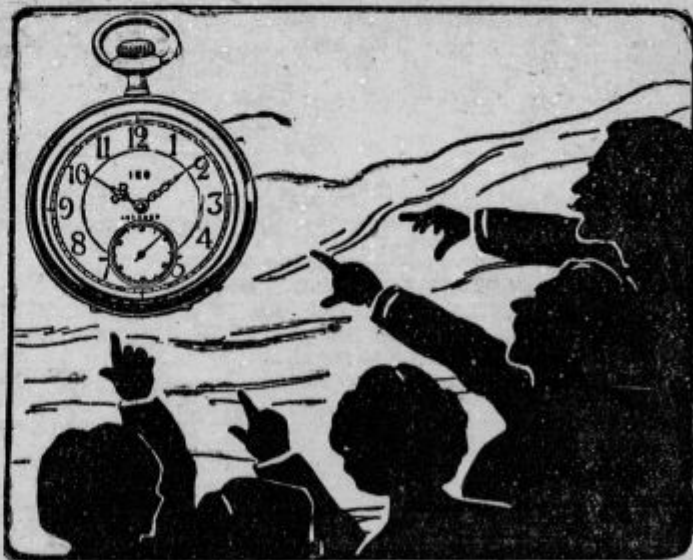
Velika izbira ur, verižic,
prstanov, lepoticja, daril
tudi v velikem

krasnem ceniku,

katerega zahtevajte za-
stoj in poštine prosto.

- Št. 99410 kovinasta anker Roskopf
ura K 12.40
- » 99449 Roskopf ura, grčv. močna,
2 pokrova K 16.80
- » 99600 Radijska žepna ura ponoči
sveteča K 16.20
- » 99865 kovinasta verižica K 1.60
- » 99645 Uhani amer. double zlato
K 3.40
- » 99022 Srebrni rožni venec K 9.50

Lasina znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

Dobri brivski in lasestrižni aparati

za britev iz srebra - črna K 531, 4, 5 varnostni brivski aparat, pomik. K 3, 5 za „Perleki“ s 6 rezili K 16, 20 dvovez. res. rezila tučet K 3, 6. Lažre-strižna. K 11, 12

Zamena dovoljena na danar nazaj. Pošilja po povzetju ali predplačilu c. in hr. dvojni založ. **JAN KOMRÁD**, izvoznik tvrdka. **Brux** št. 17, 13, Češka. 112

8 vinarjev

(za 1 dopla.) Vas stane glavni cenik, ki se dopoljuje na zahtovo brezplačno.

Prva tovarna ur

„Jan Konrad“

c. le kr. dver. zal. **Brux** 1954 (Češka).

Nikel ali jekl. ure na sidro K 6, 7, 8. Vojno-spomin. nikln. ali jekl. ure K 11, 12. Armadno radij. ure iz niklja ali jekla K 12. Masiv. srebrno. Kosovki remont. ure s sidr. K 19, 20. Budilka stenske ure v veliki izbiri po nizkih cenah. S letno pisмено jamstvo. - Pošilja po povzetju. Zam. dovolj. ali denarnazaj.

Edino dobri in solidni stroji so same „Gritzner“ in „Afrana“ Prednosti: kroglični tek, biserni ubod (Peristich). Pouk o vezenju in krpanju brezplačno v hiši. Edina tovar. zaloga šivalnih strojev

Josip Petelinc
Ljubljana
blizu franc. mostu, 3. hiša za vodo.
Bela garancija.

Zamaške

rabi se, cele sune ali steklene, nezdrolbene, lupi po povzetju po K 500 za k. neto, rabljene cele zamaške šampanjskih ... K enic po 40 vin za komad, poslano po pošti ali železnici, vsaj ena vprašanja nepotrebn, žel se lažjajša prijavit pošiljate po dopisnici. - Za nove zamaške pride najvišja ponudba, ako se pošljejo vzorci. 1720

Jan. Wischin, Bern-Andersdorf 27, Severno Češka.
Nakupovalci se šteje v vsakem večjem kraju.

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenjske in rentne nezdolne in jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, otroških dot, rentna in ljudska nezdolna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Niske premije. Najugodnejši pogoji za vlogo zavarovanja.

Stanje zavarovanega kapitala K 175.000.000.-
Stanje garancijskih fondov K 55.000.000.-

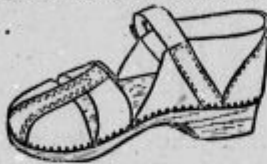
Zavod temelji na vzajemnosti. - Prospekti zastoj in poštne prošje. Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji. 1832

Novi Čevlje za poletje (Sandale)

Novi

z močnimi lesenimi podplatmi in opremo iz kravjega usnja prvav tepe in praktično, ponudim

25,27	K 5,95
29,30	6,55
31,33	7,30
33,36	8,70
37,39	9,50
40,43	10,45
43,46	11,50

Posilja po povzetju. Neprimerno sezamen.

Razpočilnica vojnih čevljev in sandal
S. HAYEK, Dunaj XIV/3., Sechshausenstr. 11/5.

Automatična past

za podgane K 5-50, za miši K 4-00, love brez nadzorstva do 40 živali v eni noči, ne zapuste nikake sledi in se same zopet lasuljivo. Past za ščurke „Rapid“ vjame na tisoče ščurkov v eni noči, po K 5-70. Past za muhe „Nova“ komad K 2-50. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnice. Pošilja se po povzetju ali proti predplačilu. Poština 80 v. Izvoz. tvrd. **Tintner, Dunaj III., Neulingg 26-L.**

100 litrov zdrave domače pijače osvobodilce dobre in zelo gasilce si lahko vseh sam pridelki z malimi stroški. V zalogi so spovista ananasa, jabolčnik, grenadine, malinovec, poprova meta, muskatelec, pomerančnik, dišeča perla, višnjevce. Skušati se ne more. In domača pijača se lahko poleti polni hladni rožimi tudi vroča namesto ruma ali žganja. Šnovit matanó. Navodilom stanejo

K 12° fran po povzetju **JAN GROLICH** drožerija pri angelu, **BRNO 641 Morava.**

600 kron v zlatu
ce ne odstrani krema Grolich z zra-ven spulajnim licalnim praškom vse solne pege, mavoge, solne opekline, ogrce, obrazno rdečico itd. in ne ohrani kožo mlačostna svzvo in nežo. Cena K 6-65 s poštno vred. 3 porcije stanajo K 17.- s 6 porcij K 32-50. Vse brez kakih nadalnjih stroškov. Naslov za naročila

JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 641, Morava.

Dijamanti za rezanje stekla za steklarje in domače rabo.

Dijamanti za steklarje moram dobaviti sedaj le št. 4 po K 11-70. in št. 5 po K 16.-, ki je dovolj prekinjen in se more surovo bis go dobiti le težko in po visokih cenah. Povzetje 83 vinar vsč. Za reslno in edino blago znamci **JAN GROLICH, drožerija pri angelu, BRNO 641 Morava.**

Framydol je sredstvo za pomijanje sve lase in brade za trajno temno pobarva i steklenica s poštno vred K 2-70.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeci uloin lica. Činot je čudovit, i steklenica s poštno vred K 2-45. Povzetje 83 vinar vsč. Naslov za naročila

JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 641, Morava.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta šte. 6, za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mesih.

4 1/4 %

Rezervni zakladi znašajo okroglo en milijon kron. - Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1916 okroglo 26 milijonov kron.

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago pošne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadržnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. - Menjice se eskomptujejo najboljšje.

